МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Карпатський національний університет імені Василя Стефаника
Навчально-науковий Інститут мистецтв
Кафедра сценічного мистецтва і хореографії

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ТЕАТРАЛЬНА ДІАСПОРІАНА»

Рівень вищої освіти – магістр
Освітньо-професійна програма «Акторське мистецтво драматичного театру і кіно»
Спеціальність «Перформативні мистецтва»
Спеціалізація «Сценічне мистецтво»
Галузь знань «Культура, мистецтво та гуманітарні науки»

м. Івано-Франківськ – 2026

Робоча програма навчальної дисципліни «Театральна діаспоріана» підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань «Культура, мистецтво та гуманітарні науки», спеціальності «Перформативні мистецтва» за освітньо-професійною програмою «Акторське мистецтво драматичного театру і кіно».

Розробник: канд. мистецтвознавства, доцент Кукуруза Н. В.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми Кукуруза Н. В.

Схвалено на засіданні кафедри сценічного мистецтва і хореографії

протокол № 01 від 26 серпня 2026 року

Завідувач кафедри Кукуруза Н. В.

Схвалено на засіданні науково-методичної ради навчально-наукового інституту мистецтв

протокол №01 від 28 серпня 2026 року

Голова науково-методичної ради Макогін Г.В.

Затверджено

Директор / декан Федорак В.В.

31 серпня 2026 року

1. Загальна інформація	
Назва навчальної дисципліни	Театральна діаспоріана
ПІБ	Кукуруза Надія Вікторівна
Контактний телефон викладача	+380505624997
E-mail викладача	nadiia.kukuruza.nv@cnu.edu.ua
Форма навчання	Денна, очна
Статус навчальної дисципліни	вибіркова
Обсяг навчальної дисципліни	3 кредити ECTS, 90 годин
Курс (рік навчання)	I
Семестр	II семестр
Форма підсумкового контролю	залік
Мова навчання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Графік консультацій	Очні консультації згідно з графіком

2. Передумови вивчення навчальної дисципліни

При вивченні навчального курсу використовують знання, отримані з таких дисциплін: Майстерність актора, Мистецтво художнього слова

3. Анотація до навчальної дисципліни

Курс «Театральна діаспоріана» є однією вибіркових навчальних дисциплін спеціальності В6 Перформативні мистецтва, спеціалізації В6.01 Сценічне мистецтво (вивчається у 2 семестрі). Творчі здобутки митців українського зарубіжжя, зокрема в площині театрального мистецтва, їхній внесок у суспільно-громадську, театрально-концертну, педагогічну і видавничу діяльність в поєднанні з багатовекторними мистецькими напрямами – важливий складник, що сприяє збереженню і розвитку національних традицій українського театру, новаторських засад театральної творчості діаспори, сприяє критичному й об'єктивному висвітленню проблем сучасного мистецтва в наукових дослідженнях та в медіа. Мистецтво діаспори актуалізує культурний діалог України і держав зарубіжжя, суттєво впливає на їхнє зближення, спільні пошуки нових шляхів розвитку мистецької творчості. Тому вивчення історії культури і мистецтва української діаспори, творчої спадщини театральних колективів, окремих митців (режисерів/акторів/читців/керівників мистецьких шкіл і театральних гуртків), експериментальні пошуки на сучасному етапі, досвід співробітництва у театральній сфері під час російсько-української війни сприятимуть поглибленому розвитку фахової компетентності магістрантів спеціальності В6 Перформативні мистецтва, спеціалізації В6.01 Сценічне мистецтво.

Зміст навчальної дисципліни полягає:

– в освоєнні загальних теоретичних знань в площині історії, культури і мистецтва української еміграції (етапи еміграції, основні культурно-мистецькі осередки, розвиток театрально-концертної діяльності, співпраця з представниками суміжних видів мистецтв і літератури (драматургія), театрознавцями;

– вмінні аналізувати театральні постановки професійних митців і митців-аматорів, творчість репрезентантів інших різножанрових видів і форм (художнє слово, поетичні вистави, літературно-драматичні дійства, ревю і т. д.);

– набутті теоретико-практичних навичок щодо аналізу жанрово-стильових особливостей сценічних творів;

Вивчення дисципліни забезпечує формування у студентів потребу і вміння самостійно використовувати набуті знання для підвищення ефективності своєї професійної діяльності – виконавської та педагогічної. Студент повинен отримати уявлення про можливості і шляхи зв'язку знання про культуру і мистецтво української діаспори, зокрема театральне, з фаховими теоретичними та історичними дисциплінами.

Предмет дисципліни – еволюція культури і мистецтва, театрального мистецтва української діаспори періоду XX – початку XXI сторіччя.

4. Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета викладання дисципліни – висвітлення загальної картини культурно-мистецького життя української діаспори упродовж ХХ – початку ХХІ ст. та формування системи знань про її складники.

Завдання навчальної дисципліни «Театральне мистецтво діаспори»:

• відтворити загальні процеси еволюції культури та мистецтва української діаспори та встановити періодизацію процесу в контексті еміграційних хвиль;

• визначити структуру культури і мистецтва української діаспори як складника системи української культури;

• розкрити специфіку культурно-мистецького життя українського зарубіжжя;

• висвітлити основні форми творчої діяльності українців за кордоном відповідно до різновидів і форм сценічного мистецтва (театральні вистави, театралізовані дійства, поетичний театр, художнє слово, літературна естрада, конферанс, ревю і т. д.);

• ознайомити із творчістю театральних митців української діаспори (тематичний, архетипний, стильовий та жанровий аналіз);

• проаналізувати наукові мистецтвознавчі, театрознавчі здобутки в українському зарубіжжі;

• визначити роль сценічного/театрального мистецтва української діаспори у розвитку національної культури в історичному та загальнокультурному контексті.

Як вагомий складник частини мистецької освіти «Театральне мистецтво діаспори»» сприяє розвитку у студентів художньо-естетичного мислення, широкому гуманітарному підходу до предмету вивчення, розуміння художньої специфіки різних видів культури і мистецтва з огляду на їх специфіку функціонування в межах іноетнічного середовища.

Місце дисципліни в процесі навчання визначається як вибіркове – за самостійним вибором студента.

5. Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні мистецькі задачі у процесі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності

ЗК1. Здатність до вільного, точного й стилістично доцільного використання державної та іноземної мов у професійному середовищі: в усному і письмовому фаховому дискурсі, наукових текстах, публічних виступах та міжнародній комунікації.

ЗК3. Здатність свідомо й ефективно використовувати цифрові інструменти та інформаційно-комунікаційні технології в художній, науково-дослідній і педагогічній діяльності; критично оцінювати цифровий контент та забезпечувати інформаційну безпеку.

ЗК5. Здатність самостійно визначати дослідницькі завдання, здійснювати систематичний пошук, критичний відбір і синтез інформації з різнорідних джерел, формулювати висновки та оформлювати результати відповідно до вимог наукової доброчесності.

ЗК8. Здатність до повноцінної взаємодії з представниками різних культур, мов і фахових спільнот; усвідомлення культурного розмаїття як ресурсу для художньої творчості та наукового діалогу.

Фахові (спеціальні) компетентності

ФК3. Здатність концептуально обґрунтовувати й публічно представляти результати власної творчої та інтелектуальної діяльності різним аудиторіям; формулювати авторську позицію і вести фахову дискусію.

ФК5. Здатність розробляти, реалізовувати й оцінювати культурно-просвітницькі ініціативи та мистецькі проєкти, спрямовані на популяризацію українського і світового сценічного мистецтва, – включно з фестивалями, конкурсами, освітніми програмами та медійними форматами.

ФК9. Здатність самостійно планувати і здійснювати дослідження в галузі теорії, історії та практики сценічного мистецтва; підготовляти результати у форматах наукових публікацій, доповідей і методичних розробок відповідно до стандартів академічної доброчесності.

Програмні результати навчання

ПРН 01. Критично аналізувати складні явища і процеси у сфері сценічного мистецтва, синтезувати інформацію з різнорідних джерел та будувати аргументовані судження в умовах неповних або

суперечливих даних.
ПРН 02. Послуговуватися державною та іноземною мовами на рівні, достатньому для ведення наукової дискусії, підготовки фахових текстів і публічних виступів; читати та реферувати іншомовні джерела без додаткових засобів.
ПРН 03. Свідомо застосовувати цифрові та інформаційні технології для вирішення творчих, дослідницьких і педагогічних задач; оцінювати релевантність і достовірність знайденої інформації, дотримуючись принципів академічної доброчесності.
ПРН 08. Інтерпретувати явища і твори сценічного мистецтва в широкому соціокультурному, естетичному та мистецько-історичному контексті; зіставляти авторські концепції з тенденціями розвитку суміжних мистецтв – літератури, музики, образотворчого мистецтва, кіно.
ПРН 13. Вести аргументовану дискусію з питань сценічного мистецтва в науковому, культурному та громадському середовищі; чітко і переконливо представляти складні ідеї як фахівцям, так і широкій аудиторії, зокрема в міжнародному контексті.

6. Організація навчання		
Вид заняття	Загальна кількість годин	
	денна форма	заочна форма
лекції	20	—
практичні заняття / семінарські заняття	10	—
лабораторні заняття		—
самостійна робота	60	—

Тема	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	лекції	практ./сем.	лаб.	самост. робота	разом	лекції	практ./сем.	лаб.	самост. робота	разом
Завдання курсу. Еміґрація, її причини, напрями. Історичні хвилі еміґрації українців. Діаспора як соціокультурне явище і системне утворення. Основні поняття і терміни.	2			4	6	—	—	—	—	—
Основні географічні ареали розселення українців у світі упродовж XX – початку XXI ст.: історія формування, країни проживання, самоорганізованість українських осередків.	2			4	6	—	—	—	—	—
Загальна класифікація і специфіка розвитку різних видів мистецтва в культурі української діаспори. Візуальні, часові, візуально-часові види мистецтва українського зарубіжжя.	2			4	6	—	—	—	—	—
Театральне мистецтво української діаспори Першої і Другої хвилі еміґрації. Особливості організації театральної справи.	2			4	6	—	—	—	—	—
Сценічне мистецтво в українській діаспорі Третьої хвилі еміґрації. Професіоналізація театрального мистецтва. Табірні театри в післявоєнній Європі. Початок театральної справи на інших континентах.	2			6	8					
Український театр в США, Канаді й Австралії після Другої світової війни. Український театр в Америці Й. Гірняка і О. Добровольської. Український театр В. Блавацького. «Театр у п’ятницю» В. Шашаровського. Театр «Заграва» у Торонто». Професійний театр ім. Леся Курбаса в Мельбурні.	2	2		8	12					

Різновиди і жанри сценічного мистецтва (літературний театр естрадні жанри ревю, конферанс; театралізовані видовища,). Педагогічно-мистецька діяльність О. Добровольської, Л. Крушельницької («Студія Мистецького Слова»). Мистецтво художнього слова (Ю. Ґеник-Березовський, Р. Василенко).		2		8	10					
Драматургія діаспори. Драматургія І. Чолгана, І. Костецького. Нью-Йоркська Група.	2			4	6					
Театральне мистецтво Четвертої хвилі еміґрації. Український драматичний театр у Нью-Йорку Івана Бернацького.				4	4					
Модерні експерименти за драматургією Б. Бойчука в США й Україні.	2	2		4	8					
Експериментальні театри. АУТ М.-Р. Стеха. Експериментальний театр «LAMAMA» у Нью-Йорку. Творчість Вірляни Ткач.	2	2		4	8					
Театральне мистецтво діаспори під час російсько-української війни. Колабораційні театральні проєкти в Європі.	2	2		6	10					

Разом	20	10		60	90	—	—	—	—	—

Поточний контроль

Тема заняття	Форми та методи оцінювання	ПРН	Рівень
Театральне мистецтво української діаспори Першої і Другої хвилі еміґрації. Особливості організації театральної справи.	Усне опитування, аналіз наукових джерел	ПРН 1, ПРН 2, ПРН 3, ПРН 8, ПРН 13	A–F (100–1)
Сценічне мистецтво в українській діаспорі Третьої хвилі еміґрації. Професіоналізація театрального мистецтва. Табірні театри в післявоєнній Європі. Початок театральної справи на інших континентах.	Усне опитування, аналіз наукових джерел	ПРН 1, ПРН 2, ПРН 3, ПРН 8, ПРН 13	A–F (100–1)
Український театр в США, Канаді й Австралії після Другої світової війни. Український театр в Америці Й. Гірняка і О. Добровольської. Український театр В. Блавацького. «Театр у п’ятницю» В. Шашаровського. Театр «Заграва» у Торонто». Професійний театр ім. Леся Курбаса в Мельбурні.	Усне опитування, аналіз наукових джерел, документально-художньої літератури, тестові завдання	ПРН 1, ПРН 2, ПРН 3, ПРН 8, ПРН 13	A–F (100–1)
Різновиди і жанри сценічного мистецтва (літературний театр естрадні жанри ревю, конферанс; театралізовані видовища,). Педагогічно-мистецька діяльність	Усне опитування, аналіз за документально-художньою літературою, мемуаристикою, тестові завдання	ПРН 1, ПРН 2, ПРН 3, ПРН 8, ПРН 13	A–F (100–1)

О. Добровольської, Л. Крушельницької («Студія Мистецького Слова»). Мистецтво художнього слова (Ю. Ґеник-Березовський, А. Василенко).			
Драматургія діаспори. Драматургія І. Чолгана, І. Костецького. Нью-Йоркська Група.	Реферат	ПРН 1, ПРН 2, ПРН 3, ПРН 8, ПРН 13	A–F (100–1)
Модерні експерименти за драматургією Б. Бойчука в США й Україні.	Аналіз постановок, участь в обговоренні	ПРН 1, ПРН 2, ПРН 3, ПРН 8, ПРН 13	A–F (100–1)
Експериментальні театри. АУТ М.-Р. Стеха. Експериментальний театр «LAMAMA» у Нью-Йорку. Творчість Вірляни Ткач.	Аналіз постановок, участь в обговоренні, тестові завдання	ПРН 1, ПРН 2, ПРН 3, ПРН 8, ПРН 13	A–F (100–1)
Театральне мистецтво діаспори під час російсько-української війни. Колаборaційні театральні проєкти в Європі.	Усне опитування	ПРН 1, ПРН 2, ПРН 3, ПРН 8, ПРН 13	A–F (100–1)
Самостійна робота			
Тематика самостійних робіт	Форми та методи оцінювання	ПРН	Рівень
Завдання курсу. Еміґрація, її причини, напрями. Історичні хвилі еміґрації українців. Діаспора як соціокультурне явище і системне утворення. Основні поняття і терміни.	Опрацювання основної і додаткової літератури, самостійне, конспектування матеріалів	ПРН 1, ПРН 2, ПРН 3, ПРН 8, ПРН 13	A–F (100–1)
Основні географічні ареали розселення українців у світі упродовж XX – початку XXI ст.: історія формування, країни проживання, самоорганізованість українських осередків.	Опрацювання основної і додаткової літератури, самостійне, конспектування матеріалів	ПРН 1, ПРН 2, ПРН 3, ПРН 8, ПРН 13	A–F (100–1)
Загальна класифікація і специфіка розвитку різних видів мистецтва в культурі української діаспори. Візуальні, часові, візуально-часові види мистецтва українського зарубіжжя.	Опрацювання основної і додаткової літератури, самостійне, конспектування матеріалів	ПРН 1, ПРН 2, ПРН 3, ПРН 8, ПРН 13	A–F (100–1)
Театральне мистецтво української діаспори Першої і Другої хвилі еміґрації. Особливості організації театральної справи.	Опрацювання основної і додаткової літератури, конспектування матеріалів	ПРН 1, ПРН 2, ПРН 3, ПРН 8, ПРН 13	A–F (100–1)

Сценічне мистецтво в українській діаспорі Третьої хвилі еміграції. Професіоналізація театрального мистецтва. Табірні театри в післявоєнній Європі. Початок театральної справи на інших континентах.	Опрацювання основної і додаткової літератури, конспектування матеріалів	ПРН 1, ПРН 2, ПРН 3, ПРН 8, ПРН 13	A–F (100–1)
Український театр в США, Канаді й Австралії після Другої світової війни. Український театр в Америці Й. Гірняка і О. Добровольської. Український театр В. Блавацького. «Театр у п'ятницю» В. Шашаровського. Театр «Заграва» у Торонто». Професійний театр ім. Леся Курбаса в Мельбурні.	Опрацювання основної і додаткової літератури, конспектування матеріалів. Підготовка презентації	ПРН 1, ПРН 2, ПРН 3, ПРН 8, ПРН 13	A–F (100–1)
Різновиди і жанри сценічного мистецтва (літературний театр естрадні жанри ревю, конферанс; театралізовані видовища,). Педагогічно-мистецька діяльність О. Добровольської, Л. Крушельницької («Студія Мистецького Слова»). Мистецтво художнього слова (Ю. Ґеник-Березовський, Р. Василенко).	Опрацювання основної і додаткової літератури, конспектування матеріалів. Підготовка презентації	ПРН 1, ПРН 2, ПРН 3, ПРН 8, ПРН 13	A–F (100–1)
Драматургія діаспори. Драматургія І. Чолгана, І. Костецького. Нью-Йоркська Група.	Опрацювання і аналіз драматургічного матеріалу, підготовка реферату	ПРН 1, ПРН 2, ПРН 3, ПРН 8, ПРН 13	A–F (100–1)
Театральне мистецтво Четвертої хвилі еміграції. Український драматичний театр у Нью-Йорку Івана Бернацького.	Опрацювання основних і додаткових джерел. Підготовка відеопрезентації	ПРН 1, ПРН 2, ПРН 3, ПРН 8, ПРН 13	A–F (100–1)
Модерні експерименти за драматургією Б. Бойчука в США й Україні.	Опрацювання джерельної бази. Підготовка відеопрезентації	ПРН 1, ПРН 2, ПРН 3, ПРН 8, ПРН 13	A–F (100–1)
Експериментальні театри. АУТ М.-Р. Стеха. Експериментальний театр «LAMAMA» у Нью-Йорку. Творчість Вірляни Ткач	Опрацювання джерельної бази. Підготовка відеопрезентації	ПРН 1, ПРН 2, ПРН 3, ПРН 8, ПРН 13	A–F (100–1)
Театральне мистецтво діаспори під час російсько-української війни. Колабораційні театральні проєкти в Європі.	Опрацювання джерельної бази. Підготовка відеопрезентації	ПРН 1, ПРН 2, ПРН 3, ПРН 8, ПРН 13	A–F (100–1)
Індивідуальні завдання			
Тематика індивідуальних завдань	Форми та методи оцінювання	ПРН	Рівень
Збір і поповнення джерельної бази, відеоконтенту щодо новостворених колабораційних проєктів періоду російсько-української війни.	Підготовка презентації	ПРН 1, ПРН 2, ПРН 3, ПРН 8	A–F (100–1)

7. Критерії оцінювання результатів навчання	
Форма підсумкового контролю	залік
Загальна система оцінювання	Оцінювання знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до Порядку організації та проведення оцінювання результатів навчання успішності здобувачів вищої освіти Карпатського національного університету імені Василя Стефаника.
Вага оцінювання форм поточного контролю	
лекції	
практичні / семінарські	25
лабораторні	
індивідуальне завдання	5
контрольна робота	
самостійна робота	20
Вага оцінювання форми підсумкового контролю	
залік	50

Шкала оцінювання	
Рівень	Критерій
A (90–100)	Здобувач вищої освіти демонструє глибокі системні знання навчального матеріалу, вільно володіє понятійним апаратом, здатний самостійно аналізувати, узагальнювати та застосовувати отримані знання у стандартних і нестандартних ситуаціях.
B (80–89)	Здобувач вищої освіти демонструє високий рівень знань навчального матеріалу, впевнено застосовує основні теоретичні положення та допускає незначні неточності.
C (70–79)	Здобувач вищої освіти загалом правильно відтворює навчальний матеріал, володіє основними знаннями та навичками, але допускає окремі помилки у застосуванні.
D (60–69)	Здобувач вищої освіти володіє базовими знаннями навчального матеріалу, відповіді є неповними, наявні суттєві неточності та труднощі у практичному застосуванні.
E (50–59)	Здобувач вищої освіти демонструє мінімально достатній рівень знань, відтворює лише окремі положення навчального матеріалу та допускає значну кількість помилок.
FX (26–49)	Здобувач вищої освіти не засвоїв значну частину навчального матеріалу, допускає грубі помилки, але має можливість повторного складання підсумкового контролю.
F (1–25)	Здобувач вищої освіти не володіє навчальним матеріалом, не здатний виконати основні завдання дисципліни та потребує повторного вивчення курсу.

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність. Викладання навчальної дисципліни та взаємодія зі здобувачами ґрунтуються на принципах академічної доброчесності відповідно до чинних нормативних документів Карпатського національного університету імені Василя Стефаника:

- Кодекс академічної доброчесності Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (https://surl.li/ctufpk)
- Кодекс честі Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (https://surl.li/kvweic)
- Положення про систему забезпечення академічної доброчесності Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (https://surl.li/pxfcef)
- Положення про порядок розгляду повідомлень про порушення академічної доброчесності, застосування заходів реагування та оскарження Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (https://surl.li/vzzmem)
- Процедура забезпечення дотримання академічної доброчесності Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (https://surl.li/kipjui)

Відвідування занять. Організація освітнього процесу та контроль знань здобувачів здійснюються відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу (http://surl.li/rokxqk) і Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти (https://surl.lt/uinnsy).

Неформальна освіта. Визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, здійснюється відповідно до Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти (https://surli.cc/caszlv).

9. Рекомендована література

Основна література

1. «Заграва». Український театр Канади (2013–2024). Том 2 / [упоряд. Й. Терлецький]. Торонто : [б. в.], 2025. 188 с.
2. Карась Г. Музично-театральне мистецтво української діаспори: збереження традицій Леся Курбаса та інновації. *Прикарпатський вісник Наукового товариства імені Шевченка. Слово*. № 18(69). Івано-Франківськ, 2023. С. 288–310. DOI: 10.31471/2304-7402-2023-18(69)-288-310 https://www.pvntsh.nung.edu.ua/index.php/word/article/view/1929/1868
3. Кукуруза Н. Взаємозв'язок мовознавства і літературознавства з практиками сценічного мистецтва в культурі української діаспори XX сторіччя. Актуальні питання гуманітарних наук. Дрогобич : Видавничий дім «Гельветика», 2025. Вип. 86. Том 2. С. 80–86.
4. Кукуруза Н. Джерелознавчі аспекти дослідження мистецтва слова в середовищі української діаспори XX сторіччя. Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Дрогобич: Видавничий дім «Гельветика», 2024. Вип. 71. Том 2. С. 72–78.
5. Кукуруза Н. Концепція Богдана Бойчука у вирішенні взаємодії літературного і театрального простору в середовищі української діаспори. Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський зб. наук. праць мол. вчених. Дрогобич: державний педагогічний університет імені І. Франка, 2021. Вип. 43. С. 37–41.
6. Кукуруза Н.В. Універсалізм діяльності Бориса Береста у контексті професіоналізації мистецтва слова в середовищі української діаспори. Українська культура : минуле, сучасне, шляхи розвитку. Науковий збірник. Випуск 46. Рівне : РДГУ, 2023. С. 85–92.

Додаткова література

1. Антонович Д. Українська культура / з передмовою К. Костева. Мюнхен: Український Технічно-Господарський Інститут, 1988. 518 с.
2. Білас О. Форми культурного життя українців у Німеччині та Австрії (1939–1955): автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. мистецтвознавства: спец. 26.00.01 теорія та історія культури (мистецтвознавство). Львів, 2010. 17 с.
3. Берест Б. Історія українського кіна. Наукове товариство ім.Т. Шевченка. Нью-Йорк, 1962. 272 с.
4. Блакитний Є. На еміграції (1942–1947) / Хмурий В., Дивнич Ю., Блакитний Є. В масках епохи. Новий Ульм, 1948. С. 58–68.
5. Василенко Р. Життя в гримі та без (шляхами діаспори): мемуари, поезії, публіцистика. Київ : Рада, 1999. 628 с.

6. Гайдабура В. Летючий корабель Лідії Крушельницької. Студія Мистецького Слова в Нью-Йорку. Київ : Факт, 2006. 280 с.
7. Гайдабура В. Театр, розвіяний по світу. Феномен сцени повоєнної української діаспори. Німеччина, Австрія, Франція, США, Канада, Австралія. Київ : Києво-Могилянська академія, 2013. 404 с.
8. Гайдабура В. М., Терлецький Й. «Заграва». Український театр Канади : [іст.-мистец. дослідж.] Торонто : [б. в.], 2013. 275 с.
9. Гординський С. В обороні культури. Спогади, портрети, нариси. К., 2005. 360 с.
10. Дутчак В. Г. Бандурне мистецтво українського зарубіжжя: монографія. Івано-Франківськ: Фоліант, 2013. 488 с.
11. Енциклопедія української діяспори / гол. ред. В. Маркусь. Нью-Йорк, Чікаго: Наукове товариство ім. Т. Шевченка в Америці, 2009. Т. 1. Сполучені штати Америки. Кн. 1. (А–К). 434 с.
12. Енциклопедія української діяспори / гол. ред. В. Маркусь. Нью-Йорк, Чікаго: Наукове товариство ім. Т. Шевченка в Америці, 2012. Т. 1. Сполучені штати Америки. Кн. 2. (Л–Р). 348 с.
13. Енциклопедія української діяспори / гол. ред. В. Маркусь. Нью-Йорк, Чікаго: Наукове товариство ім. Т. Шевченка в Америці, 2018. Т. 1. Сполучені штати Америки. Кн. 3. (С–Я). 525 с.
14. Енциклопедія Українознавства: Словникова частина / гол. ред. проф. д-р Володимир Кубійович. Перевидання в Україні. Львів: Молоде життя. 1993 –2000. Т.1 –10; Т.11. Доповнення і виправлення. 2003.
15. Євтух В. Закордонне українство: навч. посібник (В. Б. Євтух, В. П. Трощинський, А. А. Попок). Київ: ВІК, 2005. 308 с.
16. Євтух В. Українська діаспора. Соціологічні та історичні студії (В. Євтух, В. Трощинський, А. Попок, О. Швачка). Київ: Вид-во УАННП «Фенікс», 2003. 228 с.
17. Євтух В. Етнічність: глосарій. К.: Вид-во НПУ ім. М. Драгоманова, 2009. 170 с.
18. Історія української та зарубіжної культури:навчальний посібник (С. М. Клапчук, Б. І. Білик, Ю. А. Горбань та ін. ; за ред. С. М. Клапчука. 6-те вид., випр. і доп.). К.: Знання-Прес, 2007. 358 с.
19. Карась Г. Музична культура української діаспори у світовому часопросторі ХХ століття. Івано-Франківськ: Типовіт. 2012. 1164 с.
20. Ковалів П., Ковалів Б. Мистецтво слова : навч. посіб. Париж – Мюнхен : Громада, 1948. 113 с.
21. Кукуруза Н. Втілення літературної композиції в українському сценічному мистецтві: жанрова й формотворча специфіка, історична динаміка : автореф. дис. ... канд. мистецтвозн.: 17.00.02. Київ, 2016. 20
22. Кукуруза Н. Професійне виконавське мистецтво як вираз національної духовної та культурної спадщини української діаспори. Мистецькі духовні виміри української діаспори: кол. наук. монографія (ДутчакВ., КарасьГ., ДундякІ., КозінчукВ., Кукуруза Н., НовосядлаІ., Фабрика-ПроцькаО., ДудаЛ., ФедорнякН., ОбухЛ., КурбановаЛ., СлоньовськаО.). Даллас, США : Primedia eLaunch LLC, 2020. С. 107–145.
23. Лазебник С. Закордонне українство: витоки та сьогодення. Київ: Вид-во «Істина», 2007. 160 с.
24. Максимюк С. З історії українського звукозапису та дискографії. Львів-Вашингтон: Видавництво Українського Католицького університету. 2003. 288с.
25. Мистецтво української діаспори / голов. ред. О. Федорук ; Ін-т мистецтвознав., фольклористики та етнології ім. Рильського НАН України. К.:Тріумф, 1998 . (Повернуті імена).
26. Наріжний С. Українська еміграція: культурна праця української еміграції між двома світовими війнами. Прага, 1942. Ч.1. 368 с.
27. Покальчук Ю. Українці у Великій Британії. Львів: Кальварія, 1999. 144 с.
28. Прокоп'як В. Б. Українська театральна культура Галичини періоду окупації (1941–1944 рр.) : автореф. дис... канд. миств. : спец. 26.00.01 / ДВНЗ «Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника». Івано-Франківськ, 2020. 16 с.
29. Ревуцький В. Нескорені березільці Йосип Гірняк і Олімпія Добровольська. Нью-Йорк : Обєднання українських письменників «Слово», 1985. 201 с.
30. «Слово пламенем взялося...» Мистецтво живого українського слова: збірник, присвячений пам'яті мистця- декляматора Юліяна Ґеника-Березовського / Ред. Богдан Гошовський. Торонто : «Євшан-Зілля», 1972. 224 с.
31. Театр-Студія Йосипа Гірняка й Олімпії Добровольської». Упорядник Богдан Бойчук. Нью-Йорк : В-во Нью-Йоркської Групи, 1975. 348 с.
32. Трощинський В. Українці в світі (В. П. Трощинський, А. А. Шевченко). К. : Видавничий Дім «Альтернативи», 1999. 352 с. [Україна крізь віки. Т. 15].
33. Українське мистецтво в полікультурному просторі: навчальний посібник, Л. Кондрацька. К. : Ексоб, 2000. 270 с.

Додаткові електронні ресурси

Діаспоріана. Електронна бібліотека https://diasporiana.org.ua/

Художнє слово, уривки з вистав
https://www.youtube.com/watch?v=NJCPveprt-A&t=70s
https://www.youtube.com/watch?v=UIhAiwZMir4
https://www.youtube.com/watch?v=lphiUOOnXCE
https://www.youtube.com/watch?v=N8J-ykG71yg
https://www.youtube.com/watch?v=SetpINMDVK8&t=61s
https://www.youtube.com/watch?v=4KDpJzxoBaA
https://www.youtube.com/watch?v=v-ppBAfA3O4
https://www.youtube.com/watch?v=1zvjFpncu18

Викладач Кукуруза Н. В.